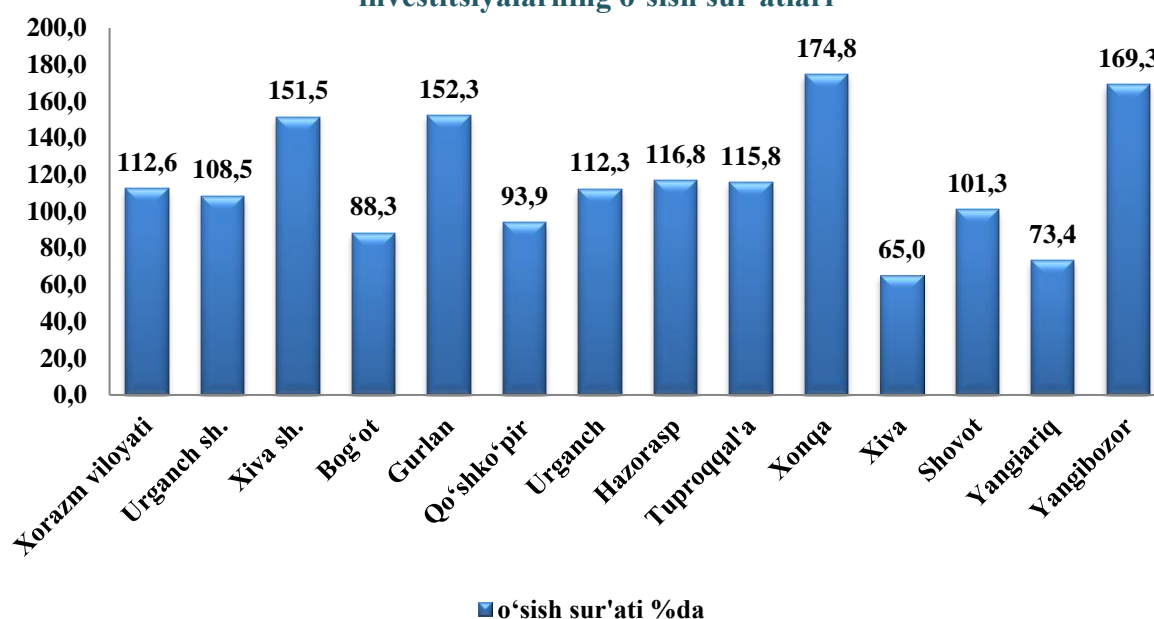

IV. INVESTITSİYALAR VA QURILISH

2020 yil yanvar - sentyabr oylarida viloyatning iqtisodiyot va ijtimoiy sohani rivojlantirish uchun jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 4962,4 mlrd. soʻm (dollar ekvivalentida 499,2 mln. AQSH doll.) miqdorida asosiy kapitalga investitsiyalar kiritilib, 2019 yilning shu davriga nisbatan 112,6 % ni, shundan xorijiy investitsiyalar 1211,2 mlrd. soʻmni (jamiga nisbatan ulushi 24,4 %) tashkil etdi.

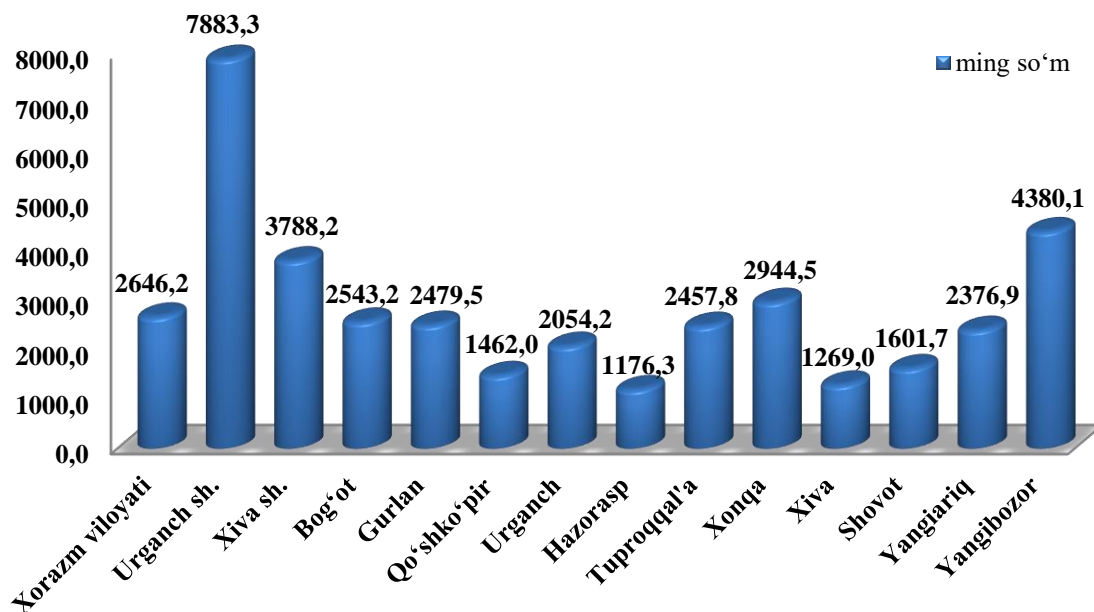
2020 yil yanvar - sentyabr oylarida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning oʻsish surʼatlari

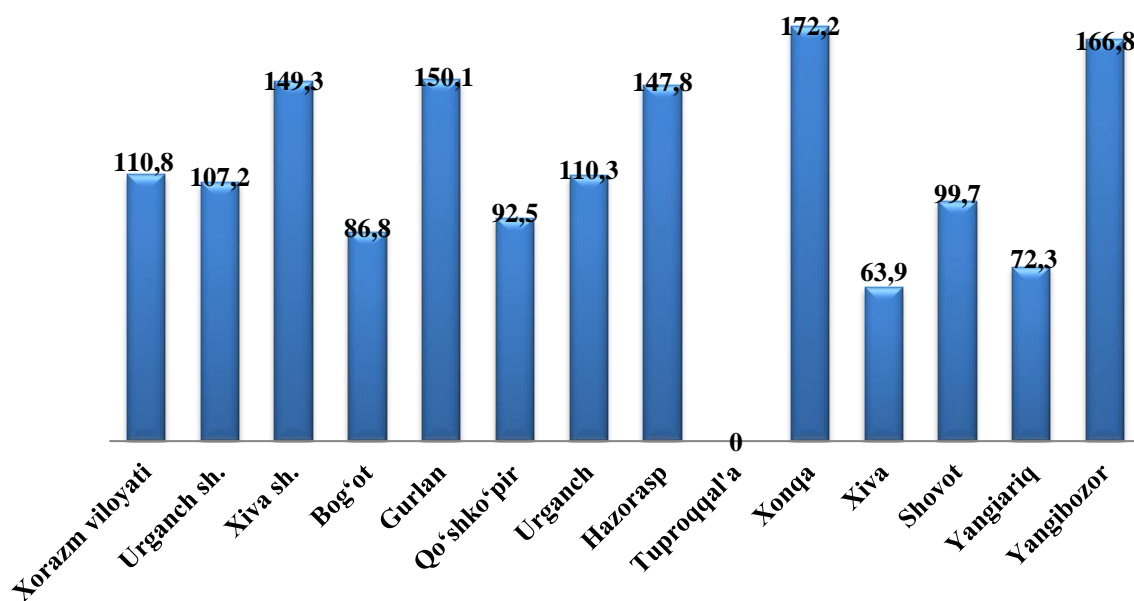
2020 yilning yanvar-sentyabr oylarida jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning deyarli yarmidan koʻpi, yaʼni 50,1 % viloyatning 4 ta tumani hissasiga, jumladan Urganch shahri 22,9 %, Bogʻot tumani 8,4 %, Xonqa tumani 11,1 % va Yangibozor tumani 7,7 % toʻgʻri keladi.

Ayrim tumanlarda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning yuqori oʻsish surʼatlari kuzatildi. Jumladan oʻtgan yilning shu davriga nisbatan Xonqa tumani 174,8 %, Xiva shahri 151,5 %, Hazorasp tumani 116,8 %, Gurlan tumani 152,3 % va Yangibozor tumani 169,3 % oʻsish kuzatildi.

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar (% da)

2020 yilning yanvar–sentyabr oylarida aholi jon boshiga hisoblangan asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar xajmi bo'yicha yuqori ko'rsatkichlar Urganch shahri 7883,3 ming so'm (107,2 %), Yangibozor tumani 4380,1 ming so'm (166,8 %) va Xiva shahri 3788,2 ming so'm (149,3 %) qayd qilindi.

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar
(2020 yil yanvar - sentyabr oylarida)

	<i>mlrd. so'm</i>	<i>o'sish sur'ati, %</i>	<i>yakunga nisbatan %</i>
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar	4962,4	112,6	100,0
<i>shu jumladan:</i>			
Markazlashgan investitsiyalar:	726,3	81,2	14,6
byudjet mablag'lari	352,5	67,9	7,1
O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi huzuridagi suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	142,5	2,6 m.	2,9
tiklanish va taraqqiyot fondi mablag'lari	-	-	-
hukumat kafolati ostida chet el kreditlari	231,3	2,5 m.	4,6
Markazlashmagan investitsiyalar:	4236,1	120,6	85,4
korxonalarining o'z mablag'lari	1271,4	185,2	25,6
aholi mablag'lari	864,8	87,3	17,4
xorijiy investitsiya va kreditlar	980,0	95,4	19,8
<i>shundan:</i>			
to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya	268,5	26,4	5,4
tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	1119,9	138,7	22,6

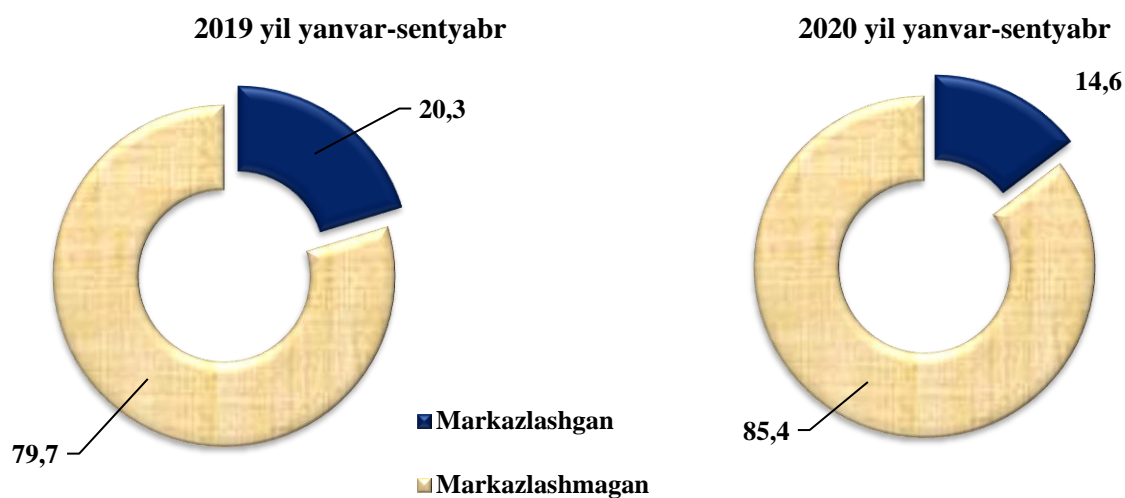
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning texnologik tarkibi

(2020 yil yanvar-sentyabr)

	<i>jami</i>	<i>Davlat</i>	<i>Nodavlat</i>
Jami, mlrd. so‘m	4962,4	854,9	4107,5
<i>shu jumladan: umumiy hajmga nisbatan foiz ko‘rinishida</i>			
qurilish-montaj ishlari	41,6	86,3	32,3
mashina, uskunalar, transport vositalari ishlab chiqarish va xo‘jalik jihozlar	51,5	9,8	60,1
Boshqa harajatlar	6,9	3,9	7,6

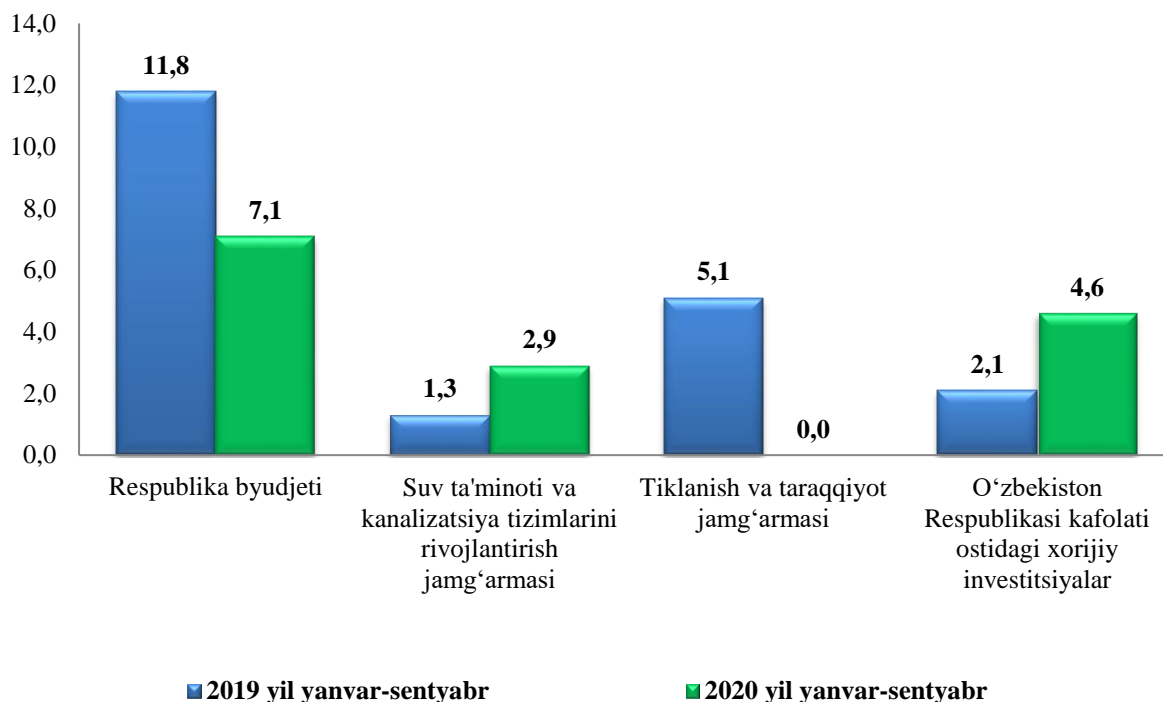
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning texnologik tarkibida viloyat bo‘yicha qurilish – montaj ishlarining ulushi 41,6 % ni, mashina, uskuna, inventar sotib olishga harajatlar 51,5 % ni hamda boshqa harajatlar ulushi 6,9 % ni tashkil etdi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning ulushlari

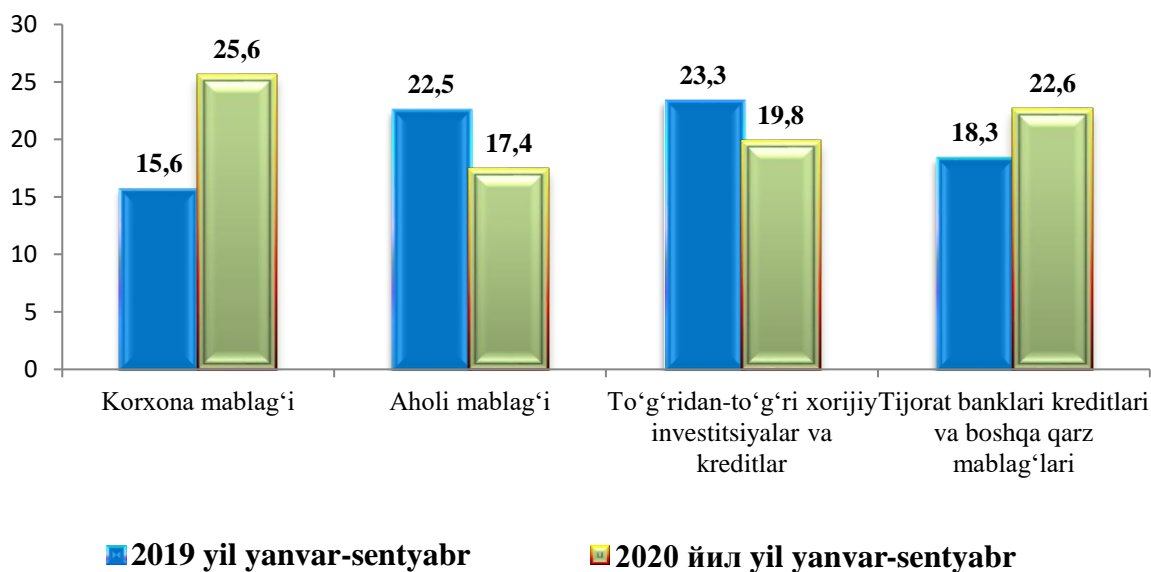
Viloyatda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning ulushlari 2020 yil yanvar-sentyabr oylarida mos ravishda 14,6 % va 85,4 % ni tashkil qilib, ushbu ko‘rsatkichlarning ulushlari o‘tgan yilning shu davrida 20,3 % va 79,7 % ni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashgan moliyalashtirish manbalari (ulushi % da)

2019 yilning shu davri bilan solishtirganda O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy investitsiyalar ulushi 2,5 % punktga o'sgan, mos ravishda tiklanish va taraqqiyot jamg'arma ulushi 5,1 % punktga kamaygan bo'lsa, Respublika byudjeti mablag'larining ulushi 4,7 % li punktga kamaygan.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalari (ulushi, % da)

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning moliyalashtirish manbalari bo'yicha tarkibi

	Jami investitsiyalar mlrd. so'm	SHu jumladan moliyalashtirish manbalari bo'yicha: (mlrd. so'm)					
		Respublika byudjeti	Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jang'armasi	Korxonalar va aholi mablag'i	Tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	Xorijiy investitsiya va kreditlar	Tiklanish va taraqqiyot jang'armasi

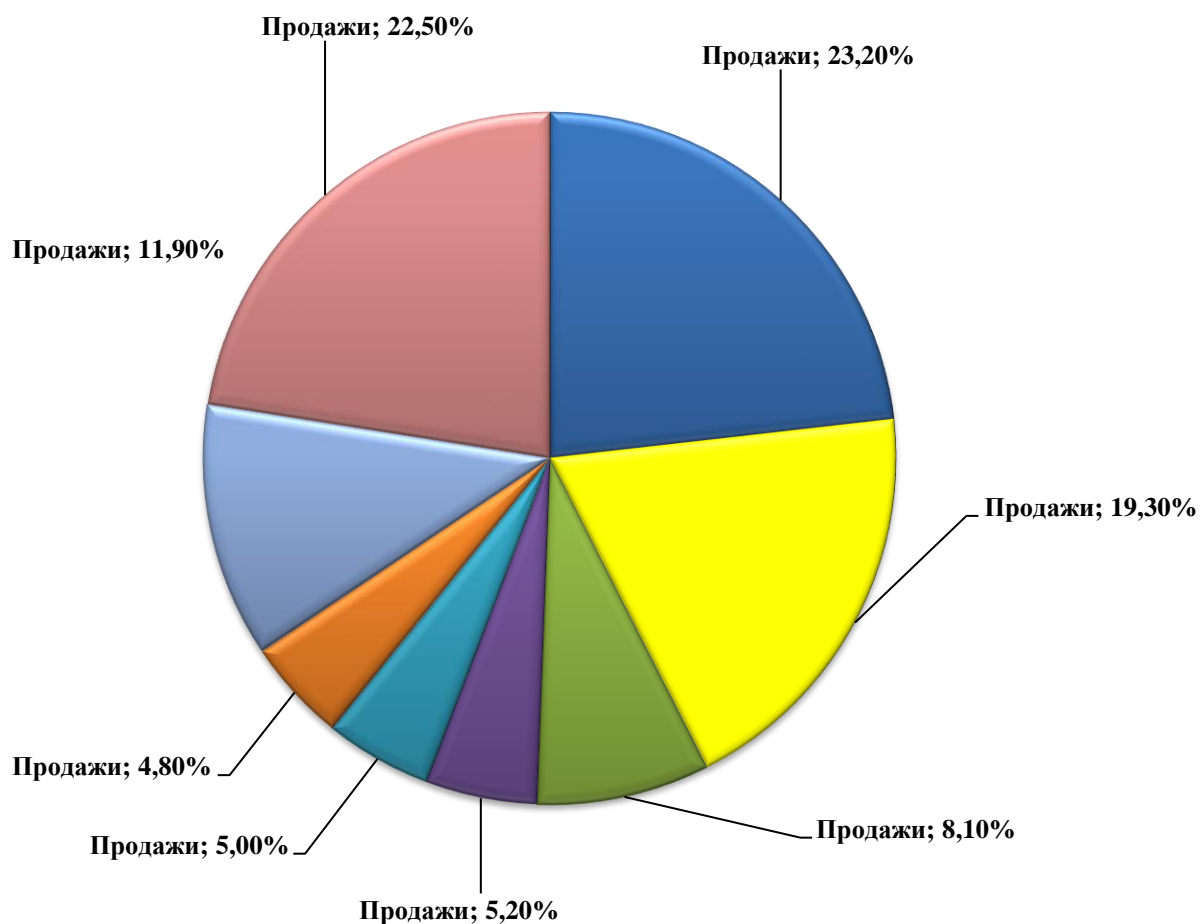
Xorazm viloyati	4962,4	352,5	142,5	2136,3	1119,9	1211,2	-
<i>Shahar va tumanlar:</i>							
Urganch sh.	1 136,8	80,6	0,9	488,9	196,9	369,5	-
Xiva sh.	350,4	19,6	0,0	117	78,8	135,0	-
Bog'ot	418,8	23,2	0,8	121,1	163,8	109,9	-
Gurlan	367,7	19,5	46,3	129,3	62,8	109,8	-
Qo'shko'pir	251,9	27,2	11,9	127,8	31,9	53,1	-
Urganch	408,4	24,4	27,3	184,5	90,7	81,5	-
Hazorasp	227,9	23,6	9,0	105,1	56,9	33,3	-
Tuproqqal'a	135,7	21,7	0,0	43,9	22,3	47,8	-
Xonqa	548,9	23,4	0,9	220,3	195,5	108,8	-
Xiva	184,9	29,0	11,0	91,4	35,5	18	-
Shovot	272,3	22,7	10,7	91,5	89,9	57,5	-
Yangiariq	276,0	14,7	1,0	226,7	20,5	13,1	-
Yangibozor	382,7	22,9	22,7	188,8	74,4	73,9	-

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha 2020 yilning yanvar–sentyabr oylarida
asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi**

	<i>Mlrd. so'm</i>	<i>Jamiga nisbatan % da</i>
Jami:	4962,4	100,0
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	1150,3	23,2
Tog'- kon sanoati	-	-
Ishlab chiqarish sanoati	958,7	19,3
Elektr energiyasi, gaz va bug' konditsiyalangan xavo	205,6	4,1
Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya, chiqindilarni yig'ish va qayta ishlash	196,3	4,0
Qurilish	247,4	5,0
Ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalar va mototsikllarni ta'mirlash	403,2	8,1
Tashish va saqlash	260,1	5,2
Ovqatlanish va yashash bo'yicha xizmatlar	35,9	0,7
Axborot va aloqa	43,4	0,9
Moliya va sug'urta faoliyati	17,3	0,3
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	13,0	0,3
Ta'lim	236,4	4,8
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	172,4	3,5
San'at, ko'ngil ochish va dam olish	133,4	2,7
Jami faoliyat turlaridan tashqari: turar joy qurilishiga investitsiyalar	590,5	11,9
Boshqa faoliyat turlari	298,5	6,0

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 62,5 % dan ortig'i quyidagi iqtisodiy faoliyat turlariga yo'naltirildi: qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi (23,2 %), ishlab chiqarish sanoati (19,3 %), jami faoliyat turlaridan tashqari: turar joy qurilishiga investitsiyalar (11,9 %) va ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalar va mototsikllarni ta'mirlash (8,1 %).

2020 yilning yanvar – sentyabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar tarkibi

Asosiy kapitalga kiritilgan xorijiy investitsiya va kreditlar

2020 yilning yanvar–sentyabr oylarida 1211,2 mlrd. so‘m (dollar ekvivalentida 121,7 mln. AQSH doll.) yoki o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 108,0 % asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar o‘zlashtirildi.

Xorijiy investitsiya va kreditlarning eng katta ulushi Urganch shahrida (30,5 %), Xiva shahrida (11,1 %), Gurlan tumanida (9,1 %) kuzatildi.

**Xorijiy investitsiyalarni o‘zlashtirish,
kreditlarni qo‘shgan holda**

	<i>Xorijiy investitsiyalar o‘zlashtirildi, mlrd. so‘m</i>		<i>Xorijiy investitsiyalar, nisbatan % da</i>	
	<i>jami</i>	<i>shu jumladan, kreditlar</i>	<i>jamiga</i>	<i>asosiy kapitalga investitsiyalar</i>

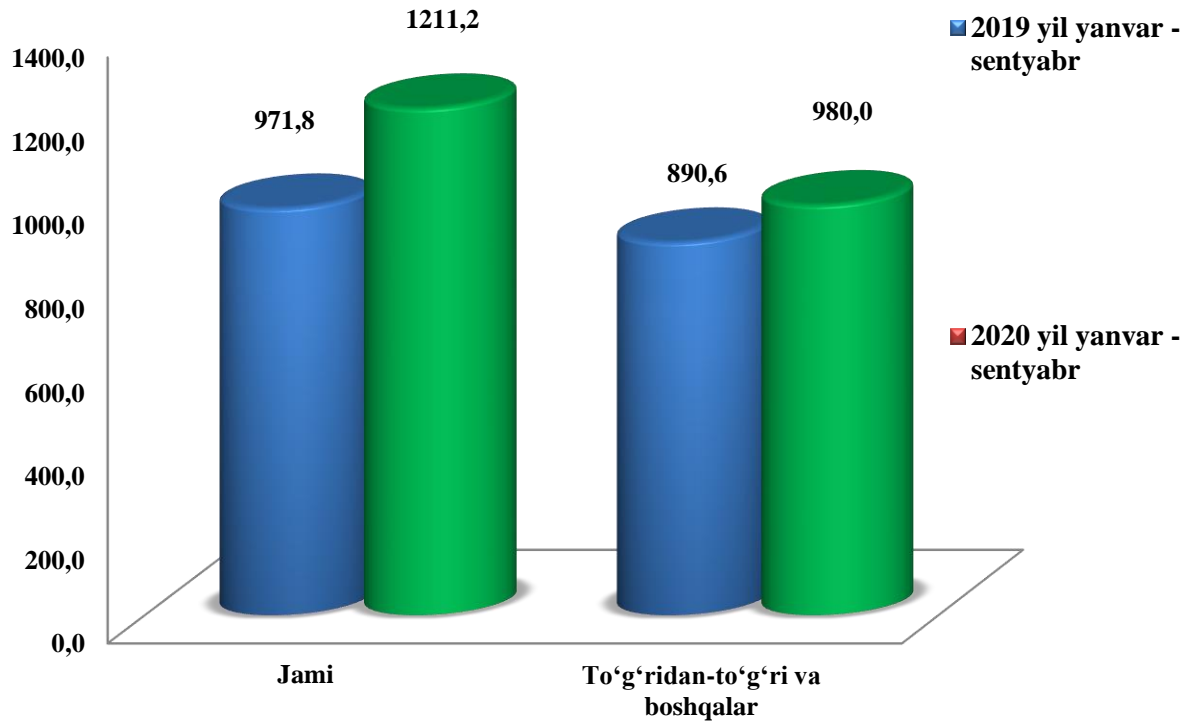
Xorazm viloyati	1211,2	867,9	100	24,4
------------------------	---------------	--------------	------------	-------------

shahar va tumanlar:

Urganch sh.	369,4	272,4	30,5	32,5
Xiva sh.	135,1	83,2	11,1	38,5
Bog‘ot	109,9	107,9	9,1	26,2
Gurlan	109,8	102,5	9,1	29,9
Qo‘shko‘pir	53,1	31,9	4,4	21,1
Urganch	81,5	57,5	6,7	19,9
Hazorasp	33,3	33,3	2,7	14,6
Tuproqqal‘a	47,8	15,0	3,9	35,3
Xonqa	108,8	37,8	9,0	19,8
Xiva	18,0	17,6	1,5	9,7
Shovot	57,5	34,5	4,7	21,1
Yangiariq	13,1	13,1	1,1	4,8
Yangibozor	73,9	61,2	6,1	19,3

Xorijiy investitsiya va kreditlarning jami asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalardagi ulushi 24,4 % ni tashkil qildi.

Xorijiy investitsiya va kreditlarni o'zlashtirish (mlrd. so'm)

Jami o'zlashtirilgan xorijiy investitsiya va kreditlarni 19,1 %, ya'ni 231,3 mlrd. so'm (23,1 mln. AQSH doll.) O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlar, 80,9 foizi xorijiy investitsiyalar 980,0 mlrd. so'm (91,0 mln. AQSH doll.), shundan to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar 268,5 mlrd. so'm (27,0 mln. AQSH doll.)ni tashkil qildi.

Ijtimoiy soha ob'ektlarini qurish

2020 yil yanvar-sentyabr oylarida umumiy maydoni 517,2 ming kv.m. bo'lgan 2180 ta (2019 yilning yanvar-sentyabriga nisbatan 99,9 %) shu jumladan qishloq joylarida 425,4 ming kv.m. (101,1 %) uy-joy foydalanishga topshirildi. Turar joy qurilishiga o'zlashtirilgan investitsiyalar 586,5 mlrd. so'mni yoki jami investitsiyalardagi ulushi 11,8 % ni tashkil qildi.

2020 yil yanvar – sentyabr oylarida ishga tushirilgan turar joylar

	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>Ulardan yakka tartibdagi turar joylar</i>	
	<i>ming kv.metr</i>	<i>2019 yil mos davriga nisbatan % da</i>	<i>ming kv.metr</i>	<i>2019 yil mos davriga nisbatan % da</i>
Xorazm viloyati	517,2	99,9	488,8	109,2
<i>shahar va tumanlar:</i>				
Urganch sh.	68,4	91,2	58,3	90,5
Xiva sh.	2,0	14,1	2,0	14,1
Bog'ot	33,2	115,2	30,9	117,4
Gurlan	44,4	85,4	39,8	84,7
Qo'shko'pir	56,4	100,2	56,4	121,5
Urganch	38,1	58,7	38,1	78,9
Hazorasp	24,1	101,3	18,4	93,6
Tuproqqal'a	9,8	0,0	9,8	0,0
Xonqa	40,6	211,7	40,6	320,4
Xiva	27,0	117,4	27,0	154,3
Shovot	46,3	135,4	40,6	131,7
Yangiariq	61,4	100,1	61,4	102,1
Yangibozor	65,5	101,1	65,5	108,6

Yangi qurilish va rekonstruksiya hisobiga turar joylar va ijtimoiy ob'ektlarni ishga tushirish

	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>2019 yilning mos davriga nisbatan % da</i>	
	<i>jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>	<i>jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>
Turar joylar umumiy maydoni, ming kv.metr	517,2	425,4	99,9	101,1
ulardan:				
yakka tartibdagi turar joylar	488,8	407,1	109,2	112,6
Namunaviy loyihalar asosida qurilgan yakka tartibdagi turar joylar	28,4	18,3	30,1	30,9
Poliklinikalar (QVPlarni qo'shgan holda), qatnov	-	-	-	-
Umumta'lim va ixtisoslashtirilgan maktablar, o'quvchi o'rni	12073	5250	-	-
Suv tarmog'i, km	466,8	320,1	-	-
Gaz tarmog'i, km	-	-	-	-

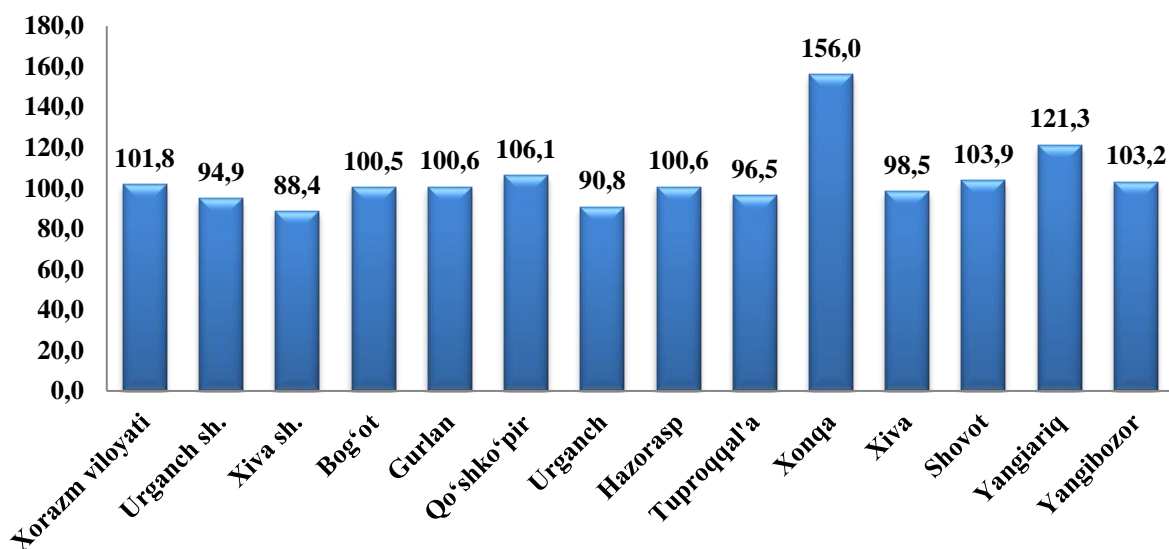
Ichimlik suvi tarmoqlari qurilishiga 2020 yilning yanvar-sentyabr oylarida o'zlashtirilgan investitsiya 79,0 mlrd. so'm tashkil qildi.

Gaz tarmoqlari qurilishiga 2020 yilning yanvar-sentyabr oylarida investitsiyalar o'zlashtirilmadi.

Qurilish ishlari

2020 yil yanvar-sentyabr oylarida 2222,1 mlrd. soʻmlik qurilish ishlari bajarilib, oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 101,8 % ni tashkil etdi.

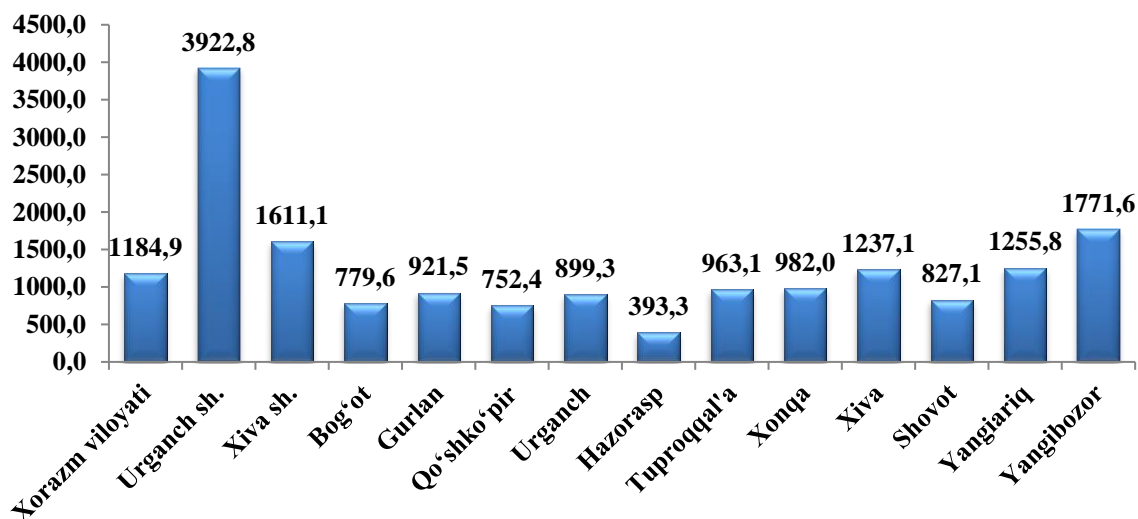
SHahar va tumanlar kesimida qurilish ishlari oʻsish surʼati

2019 yilning mos davriga nisbatan % da

Qurilish ishlari boʻyicha yuqori oʻsish surʼatlari quyidagi shahar va tumanlarda: Xonqa tumani 156,0 %, Yangiariq tumani 121,3 % va Qoʻshkoʻpir tumani 106,1 % oʻsish kuzatildi.

Aholi jon boshiga qurilish ishlari hajmi (ming soʻmda)

Mulkchilik shakllari bo'yicha qurilish ishlari tarkibi

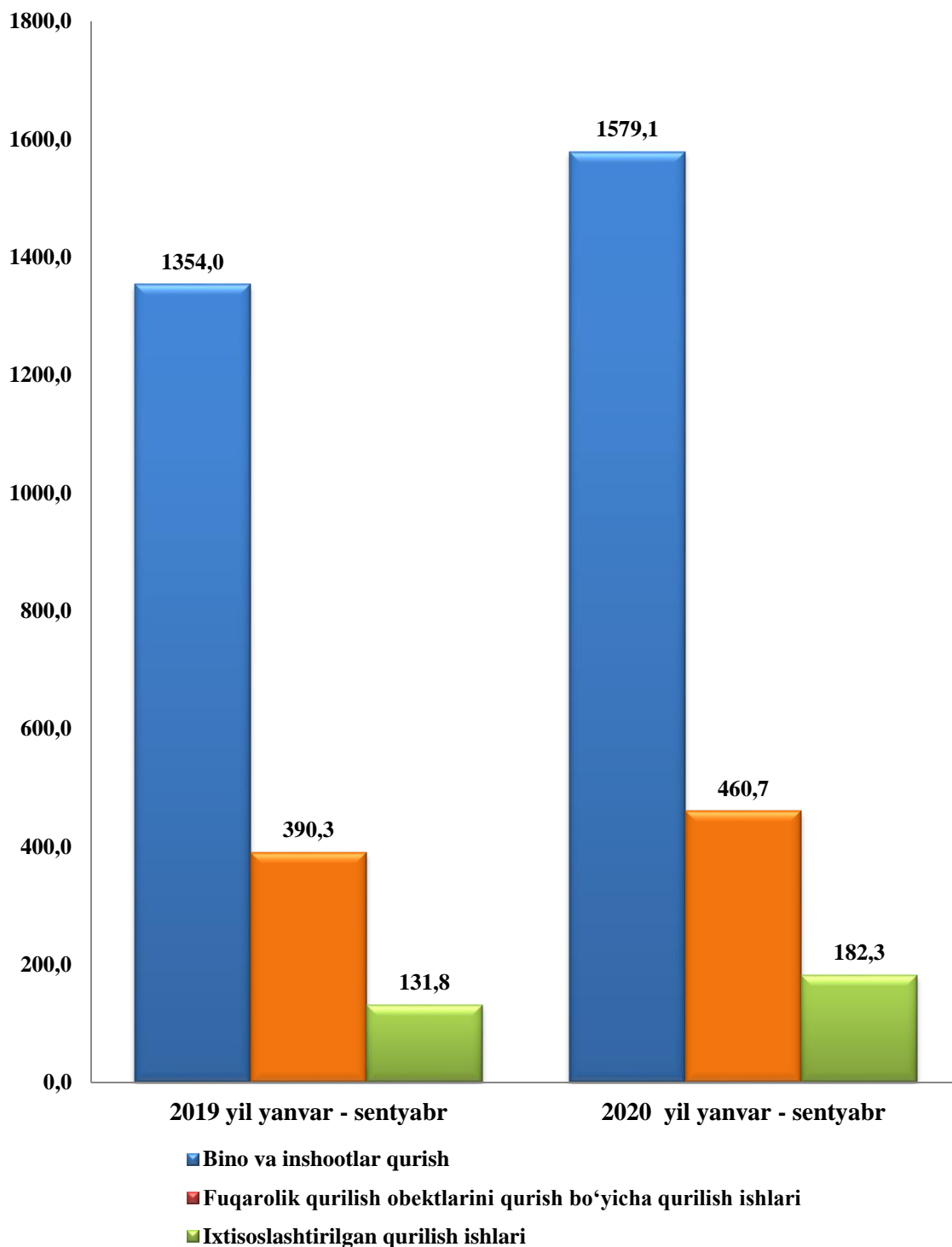
	<i>yanvar–sentyabr</i>	
	<i>2019 y.</i>	<i>2020 y.</i>
Qurilish ishlari, mlrd. so'm	1876,1	2222,1
<i>shu jumladan:</i>		
davlat	132,9	126,3
nodavlat	1743,2	2095,8

Nodavlat mulkchilik shaklidagi tashkilotlar tomonidan 2095,8 mlrd. so'mlik qurilish ishlari amalga oshirilib, jami qurilish ishlari hajmidagi ulushi 94,3 % ni (2019 yil yanvar-sentyabriga nisbatan o'sish sur'ati 103,4 %) tashkil qildi.

Hududlar kesimida qurilish ishlari mulkchilik shakllari bo'yicha

	<i>Jami, mlrd. so'm</i>	<i>shu jumladan mulkchilik shakllari bo'yicha, jami hajmga nisbatan % da</i>	
		<i>davlat</i>	<i>nodavlat</i>
Xorazm viloyati	1431,1	5,7	94,3
Urganch sh.	565,7	7,5	92,5
Xiva sh.	149,0	4,8	95,2
<i>tumanlar:</i>			
Bog'ot	128,4	9,2	90,8
Gurlan	136,7	9,7	90,3
Qo'shko'pir	129,6	6,1	93,9
Urganch	178,8	2,4	97,6
Hazorasp	76,2	10,2	89,8
Tuproqqal'a	53,2	0,0	100,0
Xonqa	183,1	2,6	97,4
Xiva	180,2	0,0	100,0
Shovot	140,6	10,0	90,0
Yangiariq	145,8	3,8	96,2
Yangibozor	154,8	4,8	95,2

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qurilish ishlari hajmi (mlrd. so'm)

Qurilish ishlari umumiy hajmining 71,1 % binolar va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish ishlari, 20,7 % fuqarolik qurilishi ob'ektlarini qurish bo'yicha qurilish ishlari va 8,2 % ixtisoslashtirilgan qurilish ishlariga to'g'ri keldi. Shu jumladan, umumiy hajmdan 72,6 % yangi qurilish hajmiga to'g'ri keladi.

**Shahar va tumanlar kesimida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha
qurilish ishlari hajmi (mlrd. so'm)**

	<i>Qurilish ishlari, xizmatlar jami</i>	<i>shu jumladan iqtisodiy faoliyat turlari:</i>		
		<i>Bino va inshootlar qurilishi</i>	<i>Fuqarolik qurilishi ob'ektlari</i>	<i>Ixtisos- lashtiril-gan qurilish ishlari</i>
Xorazm viloyati	2222,1	1579,1	460,7	182,3
Urganch sh.	565,7	287,6	235,7	42,4
Xiva sh.	149,0	104,8	40,5	3,7
<i>tumanlar:</i>				
Bog'ot	128,4	91,0	28,3	9,1
Gurlan	136,7	111,4	17,0	8,3
Qo'shko'pir	129,6	103,9	15,3	10,4
Urganch	178,8	139,9	28,3	10,6
Hazorasp	76,2	62,9	12,4	0,9
Tuproqqal'a	53,2	43,3	9,0	0,9
Xonqa	183,1	106,3	9,8	67,0
Xiva	180,2	148,6	24,6	7,0
Shovot	140,6	109,5	15,5	15,6
Yangiariq	145,8	135,5	8,7	1,6
Yangibozor	154,8	134,4	15,6	4,8

Viloyatda bajarilgan qurilish ishlarining iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy qismi bino va inshootlar qurilishi (1579,1 mlrd. so'm) ga to'g'ri kelib, viloyat umumiy hajmida 71,1 % ni tashkil qildi. SHu bilan birga, fuqarolik qurilishi (460,7 mlrd. so'm) ob'ektlari bo'yicha bajarilgan qurilish ishlari viloyat umumiy hajmining 20,7 % ni hamda ixtisoslashtirilgan qurilish (182,3 mlrd. so'm) ishlari 8,2 % ni tashkil etdi.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Nomoliyaviy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar – bu real mablag'larni yaratishga yo'naltirilgan investitsiyalar bo'lib, quyidagilarni o'z ichiga oladi: asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar, kapital ta'mirlashga xarajatlar, nomoddiy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar (patentlar, litsenziyalar, dasturiy mahsulotlar, er maydonlaridan va tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari va boshqalar).

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarga - barcha turdagi qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarni montaj qilish bo'yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo'jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmlari to'g'risidagi ma'lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatlarsiz keltirilgan.

Chet el investitsiyalari – asosan kelgusida foyda olish maqsadida O'zbekiston Respublikasi hududidagi korxonalar va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

Investorlar – yuridik va jismoniy shaxslar bo'lib, qarorlarni qabul qiluvchi va o'z mablag'lari, qarz mablag'lari yoki jalb qilingan mablag'larni investitsiya ko'rinishida investitsion loyihalarga kiritishni amalga oshiruvchi hamda ulardan maqsadli foydalanilishini ta'minlab beruvchi investitsion faoliyat sub'ektlari hisoblanadi.

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar – bu korxonaga to'liq egalik qiluvchi yoki korxonalar aksionerlik kapitalining 10 foizidan kam bo'lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya'ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Buyurtmachilar – investitsion jarayonning qatnashchilari. Buyurtmachi sifatida investorning o'zi, shuningdek investor tomonidan amaldagi korxonalarni, binolarni, inshootlarni yangi qurilishi, qayta ta'mirlash, kengaytirish va texnik qayta qurollantirishni amalga oshirishlari uchun vakil etib tayinlangan jismoniy va yuridik shaxslar faoliyat ko'rsatishlari mumkin. SHU bilan birga buyurtmachi investitsion jarayon qatnashchilarining tadbirkorlik va boshqa faoliyatiga, agarda ular orasidagi shartnomada nazarda tutilmagan bo'lsa aralashmasliklari lozim.

Pudratchi – kapital qurilish uchun pudrat shartnomasi asosida bino va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish-montaj, qayta ta'mirlash, kapital ta'mirlash hamda texnologik va boshqa uskunalarni montaj qilish, sozlash va boshqa pudrat ishlarini bajarish bilan shug'ullanadi.